

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Meerkkerk; Ds. H. C. van der Ent, Katwijk aan Zee; Ds. R. Kok, Soest; Ds. H. van Leeuwen, Elburg; Ds. D. Slagboom, Barendrecht; Ds. M. C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Bunschoten; J. van Heteren, Sliedrecht-Centrum en Joh. van der Lee, Alphen a.d. Rijn,

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
Meerkkerk. Telefoon 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

Joh. van der Lee, Kwartelstraat 74, Alphen aan den Rijn, telef. 01720 - 73814, postrekening 70.43.80, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen aan den Rijn.
Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

DE LES VAN DE SPRINKHANEN

De sprinkhanen hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende in hopen.

Spreuken 30 : 27

Ook de sprinkhanen behoren tot de kleinste dieren der aarde, maar die wel wijs zijn, met wijsheid wel voorzien (vs. 24). Ook van deze diertjes kunnen we nog wel wat leren!

De sprinkhanen hebben geen koning. Andere insecten, zoals de bijen b.v. hebben wel een koning(in). Maar de sprinkhanen niet. Niemand staat er bij hen aan het hoofd. We zouden zo zeggen: dat moet dan wel een ongeordende samenleving zijn, een chaos! Als niemand baas is, dan zijn allen baas. Maar zo is het bij de sprinkhanen toch niet. Zij hebben geen koning; nochtans gaan ze allen uit. Met andere woorden: toch trekken zij gezamenlijk op, in goede orde. Het zijn maar kleine diertjes, maar samen vormen ze een sterk, een georganiseerd leger. In Joël 2 lezen we de beschrijving van de verschrikkelijke sprinkhanenplaag. En dan zien we, hoe ze door hun eendrachtig optrekken een ontzaglijke macht vormen: „ze zullen daarhenen springen als een gedruis van wagenen, op de hoogte der bergen; als het gedruis ener vuurvlam, die stoppelen verteert; als 'n machtig volk, dat in slagorde is gesteld. Als helden zullen zij lopen, als krijgslieden zullen zij de muren beklimmen; en zij zullen daarhenen trekken, een iegelijk in zijn wegen, en zullen hun paden niet verdraaien.” (Joël 2 : 5, 7).

De sprinkhanen hebben geen koning. En toch trekken zij gezamenlijk, in goede orde op! Eén sprinkhaan kan niet veel uitrusten. Maar in hun eenheid ligt hun kracht! En dat komen ze ons leren: Weest eendrachtig!

De sprinkhanen hebben geen koning. En toch zo eendrachtig. De kerk heeft een Koning! En dan toch zo verdeeld!

Ja, de kerk heeft een Koning, die haar van Israels God is gegeven. Een heerlijke Koning. O, denk veel aan Hem. Mediteer over Hem. Over Zijn Persoon, over Zijn deugden, over Zijn werken! Ja, mediteer over Sions gezalfde Koning! Beminnelijk Vorst, Uw schoonheid, hoog te loven, gaat al het schoon der mensen ver te boven!

De sprinkhanen hebben geen koning. Maar de kerk heeft een Koning, Die Zijn kerk, Zijn bruid, kocht voor de dure prijs van Zijn bloed. Die haar liefheeft en bewaart en beschermt tegen alle vijanden. Die haar leidt en zaligt. Die Zich met de volheid van Zijn heil tot haar beschikking stelt. De kerk heeft een Koning, Die in Zijn hogepriesterlijk gebed voor Zijn onderdanen heeft gebeden (en Hij bidt nog!): „Heilige Vader, bewaar ze in Uw Naam, die Gij Mij gegeven hebt, opdat ze één zijn, gelijk als wij. Opdat ze allen één zijn, gelijkwerwijs Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, dat ook zij in Ons één zijn; opdat de wereld gelove, dat Gij Mij gezonden hebt.” (Joh. 17 : 11, 21).

Wat wordt, in het licht van dit gebed van de Koning der kerk, de verdeeldheid van de kerk een bedroevende zaak, die ons toch wel met schaamte, met schuldbesef dient te vervullen.

We zijn aan de verdeeldheid van de kerk(en) zo gewend geraakt. Wij weten immers niet anders en het is toch altijd zo geweest. Maar het is tot oneer van de Koning en het breekt de kracht der kerk! O, het is waar: de éénheid der gelovigen waarom Jezus bidt doelt niet allereerst op de eenheid van de kerk als instituut. En er is een eenheid der gelovigen, die over de kerkmuren heengaat. Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk; de gemeenschap der heiligen! Maar is juist daarom de verdeeldheid, de versplintering der kerk in haar zichtbare gestalte geen schrijnende zaak, die met smart moet vervullen. En moeten de gebeden van allen, voor wie het gebed de ademtucht der ziel is geworden, zich niet vermenigvuldigen, dat de éénheid der gelovigen in hun Hoofd, ook zichtbaar gestalte krijgt „opdat de wereld gelove, dat de Vader Christus gezonden heeft!”

Er is een eenheidsstreven, dat niet uit God is. In onze tijd misschien meer dan ooit!

In de valse oecumene van onze dagen zien we steeds duidelijker de contouren opdoemen van een wereldkerk zonder Christus, zonder waarheid, zonder bijbel en daarom anti-goddelijk en anti-christelijk! Om deze eenheid en eendracht heeft Jezus niet gebeden en er kan niet krachtig genoeg tegen gewaarschuwd worden! Maar dan ook biddend jagen naar de eenheid en eendracht van allen, die de Koning der kerk begeren te dienen uit liefde, die naar Zijn bevelen vragen, om die te doen, kerkelijk en interkerkelijk!

De sprinkhanen hebben geen koning, nochtans gaan ze allen uit, zich verdelende in hopen. „zich verdelende in hopen”; dat is (zeggen de kantekenaars): „gelijk in slagorde te velde trekken, opdat zij, hunne benden en kracht bijeenhoudende, te vreselijker zijn zouden en van hunne weide niet afgedreven worden.”

De sprinkhanen zijn wijs, „met wijsheid wel voorzien.” Ze weten het: wij hebben elkaar nodig, anders bereiken wij niets en sterven wij van honger! Wat hebben de onderdanen van Koning Jezus elkaar nodig om de strijd des geloofs recht en vruchtbaar te kunnen strijden. En om die strijd te kunnen strijden moeten er misschien heel wat strijdbijlen begraven worden, die gebruikt worden in een strijd, die de eer van de Koning en van Zijn waarheid niet tot inzet heeft. De sprinkhanen hebben geen koning! Gods volk heeft een Koning! Werden wij al voor de dienst van deze Koning ingewonnen door almachtige genade? Zalig, wie door het zwaard van deze Koning getroffen, moest vallen, vallen voor Hem, vallen aan Zijn voeten! Dat is het beste plekje op heel de wereld! Zoals Saulus op de weg naar Damascus: „Heere, wat wilt Gij, dat ik doen zal?”

Vlietstra

CATECHISMUS, LEERBOEK VAN DE ORDE DES HEILS

ZONDAG 6

Het bedroefde hart zoekt met ernst een Middelaar en Verlosser, die een waarachtig, en rechtvaardig mens zij en nochtans sterker dan alle schepselen, dat is, die ook waarachtig God is. En die komt op uit de droefheid naar God, die een onberouwelijke bekering werkt tot zaligheid. Want daar leest men van in de Schrift en daar luisteren we naar in de prediking van het Evangelie.

VAN DE ADMINISTRATIE

Ook ditmaal mogen wij weer verschillende verrassingen doorgeven: Vooreerst zestien nieuwe abonnees, waarvan 12 door middel van F. P. te U., hartelijk dank daarvoor. Ook verschillende giften werden ontvangen: f 100,- van M. W. te V.; f 50,- uit A. a. d. R., f 50,- uit Z., f 25,- via Ds. v. d. Ent; f 10,- via Ds. Blom, f 10,- van iemand die de Ontmoetingsdag in Kampen niet kon bezoeken, f 16,- aan overbetalingen, totaal f 261,-. Dat waren de verrassingen die wij in twee weken mochten ondervinden. Wie verrast ons een volgende maal?

Voor de school van Ds. Hamstra in Amerika werd f 30,- ontvangen, die t.z.t. aan het goede adres zal worden verzonden via Ds. Blom. Van ca. 100 abonnees verwacht ik nog het abonnementsgeld over 1976. Ook zij ontvangen een herinneringskaart. Bij deze het vriendelijk verzoek, gireer nu direct, opdat het vele werk, aan het verzenden van kwitanties verbonden (via de P.T.T.) door mij niet behoeft te geschieden, en U heeft er voordeel van, daar de portokosten hoog zijn. In afwachting.

Adm.: „Bewaar het Pand”, Kwartelstraat 74, Alphen aan Rijn, Giro 704350.

v. d. L.

En is dat dan niet genoeg? Ja, dat is wel genoeg om Zich vrij te maken van mijn bloed, maar ik kan er niet mee komen tot de omhelzing van de Middelaar. En daarvoor hebt u, en laat u dat duidelijk zijn, het Woord des Geestes nodig. Het is de eis van Gods rechtvaardigheid, dat de menselijke natuur die gezondigd had, voor de zonde betaalde, en daarom moet de Middelaar waarachtig en rechtvaardig mens zijn, om voor zondaren plaatsbekledend op te treden.

Maar dat was voor een menselijk persoon niet mogelijk, zodat Hij ook waarachtig God moest zijn. „Opdat Hij, uit kracht Zijner Godheid de last van de toorn Gods aan Zijn mensheid dragen, en ons de gerechtigheid en het leven verwerven en wedergeven mocht.”

En dat raakt het volheerlijke verlossingsplan, dat is opgekomen uit Gods goedertierenheid, met de vraag: „Want wie is hij, die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?” Waarop door de Zone Gods in souvereine liefde werd geantwoord: „Zie Ik kom, Ik heb lust, o Mijn God! om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden mijns ingewands.” En dat is ten volle aanvaard en bevestigd met dit woord: „Gij hebt gerechtigheid lief en haat goddeloosheid, daarom heeft U o God, Uw God gezalfd met vreugde-olie boven uw medegenoten.

Zodat op deze vraag: „Maar wie is deze Middelaar, die tezamen waarachtig God en een waarachtig rechtvaardig mens is?” vanuit Gods eeuwige raad wordt geantwoord: „Onze Heere Jezus Christus, die van God tot wijsheid, rechtvaardigheid, heiligmaking en tot een volkomen verlossing geschonken is.”

En dat is Gods souvereine geschenk tot zaligheid van ellendige zondaren. „Want also lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebben.”

Deze Middelaar is ons dus van God geschonken en Hij komt in het Evangelie met deze Middelaar tot ons. En Zijn naam wijst ons op de diepe kloof die door de zonde in ons hart is veroorzaakt. En nu is het de vraag, heeft ons hart behoefte aan het helen van die kloof? Is de breuk ons een oorzaak van smart? Wat ons doet denken aan de klacht van Jeremia: „En zij genezen de breuk van de dochter mijns volks op het lichtst, zeggende: Vrede, vrede, doch daar is geen vre-

de." Waarmee wij tot op de dag van heden rekening hebben te houden. Want in de Catechismus gaat het om het particuliere leven des geloofs. En dan moet de breuk van ons hart, ons zijn tot smart. Wie het nieuwe leven der genade kent, is het gemis van de Heere, het gescheiden zijn van Gods zoete gunst en zalige gemeenschap, een oorzaak van innige smart. Maar daar is toch ook nog zoetheit in, daar het hart de Heere hartelijk liefheeft. Het is een breuk die alleen door de Middelaar genezen kan worden. Hij moet er Zelf aan te pas komen, daar het heil tot heling van de breuk, door Hem verdiend is, en alleen door Hem toegepast kan worden. Want Hij heeft naar het getuigenis van de Vader, gerechtigheid lief en haat goddeloosheid.

Of hebt u geen vrijmoedigheid met de breuk van uw hart tot Hem uw toevlucht te nemen? En dat is begrijpelijk, want wij hebben niet iets aan te bieden om Hem tot onze hulp te bewegen. Maar Hij is reeds bewogen door 't Goddelijk vragen: „Want wie is hij, die met zijn hart borg worde om tot Mij te genaken?” En daar het Zijn lust was Gods welbehagen te doen, is Hij daartoe gezalfd met vreugde-olie en ons geschonken. En nu is het een gebod van de Vader, met het getuigenis van de Heilige Geest, tot Hem uw toevlucht te nemen met al de wonden van uw hart. En dat is dan ook de kracht van uw geloof en de grond van uw hoop, met al de smart van uw hart tot Hem uw toevlucht te nemen, want bij Hem zijn uitkomsten tegen de dood.

De Middelaar Jezus Christus is ons geschonken tot wijsheid, om te komen tot de geestelijke kennis van God en Goddelijke zaken. En dat veroorzaakt een keerpunt in ons denken, door te leren denken vanuit de Heere. Wat ook is een keerpunt in ons leven, door het zoeken van de dingen die boven en eeuwig zijn. En daarin wordt iets gesmaakt van de zalving met vreugde-olie, al worden we bij dat denken steeds dieper gesteld in het gemis van de Heere. Het is een levendig gemis, dat beleefd wordt met gebondenheid aan de troon der genade. Het hart wordt door de zalving van Zijn Geest steeds meer heilbegerig naar Zijn middelaarsbediening. Als geschenk van de Vader is de Middelaar het hart tot rechtvaardigheid voor God. In Hem wordt de vrede Gods gesmaakt en het licht van Gods vriendelijk aangezicht aanschouwd. Mogen we als bruiloftskinderen in de vrucht die Hij het hart doet smaken, huppelen van zielevreugd. Hoe wonderlijk toch is het dat dwaze zondaren verstand krijgen van God en Goddelijke zaken, tot eer van Zijn grote naam.

En al is het dat zij nog niet wandelen in Christus, de vruchten die zij smaken zijn toch uit Christus en daarin is de liefde van Christus. Om het enigermate te verstaan, dat de Middelaar door de Vader geschonken is tot heiligmaking. En dat is die verborgen omgang met de Heere, waarin de eerste beginselen van het hemelleven al gesmaakt worden.

Ja, Hij is geschonken tot een volkomen verlossing. Hij komt de banden te breken en de vijand te beschamen. Zodat het hart in al de omstandigheden van het leven steeds inniger aan de Heere verbonden wordt om op Hem te vertrouwen. De Heere wil dat wij letten op het geschenk van Zijn soevereine genade. Want dat getuigt van Zijn ontfermende liefde in Christus. En uit kracht daarvan is de aarde vol van Zijn goedertierenheid, die van dag tot dag roemt tegen een welverdiend oordeel. Wat wij ernstig ter harte hebben te nemen. Want dat dient altijd weer tot onze bekering. En door het niet te weten dat de goedertierenheid Gods ons tot bekering leidt, wordt zij tot onze grote schade nog door ons veracht. Terwijl zij elke morgen nieuw is, om ons op ons levenspad te vergezellen met haar welwillendheid, opdat haar roepstem tot bekering ons steeds meer dierbaar zou worden.

En met dat heil zijn wij bekend. God heeft dat in het verloren Paradijs geopenbaard, om het in Zijn Woord met steeds meer kracht en klaarheid te openbaren. Wat voor ons tot op de dag van heden zijn wederbarende kracht heeft, als het zaad der wedergeboorte tot onze vernieuwing en bekering.

Hier wordt gesproken van het Heilig Evangelie, wat ons als de blijde boodschap des heils verkondigd wordt tot op de dag van Zijn wederkomst. Het is de boodschap uit het hemels Paradijs, dat wij door onze ongerechtigheid in het aardse Paradijs bedreven, voor eeuwig kwamen te verliezen. Het aardse Paradijs getuigde van

het hemels Paradijs, door het getuigenis van de boom des levens. En zie, wij hebben al die heerlijkheid door onze moedwillige ongehoorzaamheid verloren, waar aan wij altijd weer met droefheid moeten denken.

Maar ondanks al die boosheid door ons bedreven, komt de Heere door de boom des levens Jezus Christus, ons het hemels Paradijs te openen in het Evangelie van Zijn genade. En het is alleen door Zijn gehoorzaamheid, dat ons de weg is geopend tot vergeving van onze ongehoorzaamheid, tot bekroning van Zijn gehoorzaamheid ten eeuwige leven. Waarvoor de Zone Gods Zichzelf uit soevereine liefde ten offer heeft gegeven in de vloekdood des kruises, door ons in alles gelijk te worden, uitgenomen de zonde. Want die heeft Hij plaatsbekledend voor Zijn rekening genomen, opdat ons verdorven bestaan met Hem gekruist, gedood en begraven zou worden. En door Hem daarin van stap tot stap te kennen en te omhelzen door het geloof, leidt Hij ons naar de vaste regel van de orde des heils, in de staat van Zijn verheerlijking. „Want het welbehagen des Heeren zal door Zijn hand gelukkiglijk voortgaan.” Waartoe Hij onze voorspraak is bij de Vader.

Soest.

R. Kok.

SCHOOL VOOR DUNDAS EN HAMILTON

We ontvingen 'n brief van Ds. G. Hamstra te Dundas, gedateerd 1 oktober 1976. Hij schreef een en ander over de op te richten school. We nemen dat hieronder over:

„Het lijkt me gewenst om u nu eerst op de hoogte te stellen van de gang van zaken wat de school betreft. Zoals u reeds weet, moet er vergunning van verschillende regerings instanties verkregen worden om voor de koop van het bouwterrein officieel toestemming te ontvangen. Op 18 augustus j.l. moesten we met de eigenaar van het land voor een comitee verschijnen. Dit comitee was van het district, de Regional Municipality of Hamilton-Wentworth. Er zijn hier in Ontario op dit gebied drie verschillende instanties, een plaatselijke, een district, en een provinciale. Een Regional Municipality zou men kunnen vergelijken met een groepering van verschillende aaneen grenzende gemeenten.

Tijdens de vergadering van 18 augustus die te Hamilton werd gehouden, werd ons de gelegenheid geboden om een uiteenzetting te geven van het doel en de reden waarom deze school zou worden opgericht.

Het was op te merken dat men ons wel toegenezen was, maar verschillende commissies van advies waren van oordeel dat geen toestemming kon worden verleend. Daar we wisten dat het oordeel van deze commissies doorgaans nog al wat gewicht in de schaal legt, was dit enigszins ontmoedigend. We hebben getracht om onze positie zo duidelijk mogelijk naar voren te brengen en ook om in dezen te doen verstaan dat het voor ons een zaak van religieuze en morele principes betreft. Dit werd kennelijk gerespecteerd. Ons werd meegedeeld dat de uitslag ons de volgende dag zou worden bekend gemaakt.

We waren zeer verheugd de volgende dag te horen dat de aanvraag door dit comitee was toegestaan. We mochten hierin 's Heeren hand opmerken. Het verzoek is nu doorgestuurd naar de Niagara Escarpment Committee. Dit is de Provinciale instantie. Als de uitslag van het Provinciale Comitee gunstig is, dan zal het plaatselijke comitee wellicht geen moeilijkheden geven. Voorzover we nu zijn ingelicht zijn er geen onoverkomenlijke bezwaren te verwachten.

Het bestuur heeft ondertussen ook niet stil gezeten. De eerste tekeningen van de te bouwen school zijn reeds gemaakt en besproken. Het ligt in de bedoeling, dat er zes lokalen zullen komen.

Wij hopen u spoedig verdere inlichtingen te kunnen verstrekken.”

Tot zover Ds. Hamstra. Het deed ons goed deze mededelingen te mogen ontvangen.

Hieraan kunnen we toevoegen dat we na onze laatste verantwoording op onze girorekening 652422 nog hebben ontvangen een gift van f 50,- van W. te M., een van f 25,- van K. te R. een van f 10,- van M. te B., een van f 100,- van v. D. te D. en een van f 10,- van L. te S. Voor alles hartelijk dank.

B.

Ds. D. SLAGBOOM IN HET ZILVER

Op de dag van de verschijning van dit nummer is het juist 25 jaar geleden, dat ons mede-redactielid Ds. D. Slagboom bevestigd werd als die-naaf des Woords. Tien dagen tevoren was hij in het huwelijk getreden.

Het zijn dus dagen van gedenken (geweest) voor hemzelf en zijn vrouw en kinderen, maar ook voor de gemeente van Barendrecht, die hij nu al bijna vijf jaar mag dienen. Eveneens voor de gemeenten waar onze jubilaris vroeger gestaan heeft en voor de kerken in het algemeen. Niet minder voor zijn vrienden en dan bedoelen we hier in het bijzonder de vrienden en vriendinnen van „Bewaar het Pand”. Van het begin af heeft Ds. Slagboom een belangrijke plaats in genomen in de commissie van redactie. Daarom hebben we wel stof om met hem te gedenken, wat de Heere in al die jaren die achterliggen heeft willen geven. Het is de bedoeling dat onze commissie op de avond van gedenken blijk geeft van haar belangstelling. We meenden er echter goed aan te doen ook op deze plaats van dit jubileum melding te moeten maken.

Het is onze hartelijke wens — en we spreken die uit namens al onze lezers — dat de Heere Ds. Slagboom en de zijnen nog lang moge sparen en in rijke mate Zijn gunst moge doen ervaren en dat Hij onze vriend en broeder nog vele jaren kracht moge geven om naar de begeerte van zijn hart te arbeiden in Gods koninkrijk tot verheerlijking van Gods naam en tot zegen voor zondaren.

Mogelijk komen we in het volgende nummer op de jubileum-dag terug. B.

EEN C.D.A.-BIJBEL

„Groot nieuws voor u” (in „omgangstaal”, een Bijbeluitgave van het Nederlandsch Bijbelgenootschap tesamen met de Katholieke Bijbelstichting) stelt Romeinen 3 : 28 aldus:

„dat God den mens rechtvaardigt, omdat hij geloof”. Dus géene rechtvaardiging meer „door middel van het geloof”, door middel waarvan dan deze **Verbonds-weldaad** (Catechismus, Zondag 23) wordt aanvaard, aangenomen, maar nu krijgt het geloof een zekere **verdienstelijke** betekenis, of het wordt minstens beschouwd als ene **conditie**, die de mens weet op te brengen. De Reformatorische leer, volgens de Schrift, leert echter niet dat het geloof min of meer de beweegreden onzer rechtvaardiging is, maar dat het geloof een in het Verbond presente weldaad erkent, in ontvangst neemt, aanvaardt, aanneemt. Er is immers geen inbreng aan de zijde van de mens, alsof wat Christus dééd en lééd niet eeuwig volmaakt en volkomen ware! Het geloof, ja! Maar „**bijwege**” is niet „**vanwege**”!

Aldus schrijft Ds A van der Kooij te Noorden, Z.-H. We geven hieraan gaarne een plaats in ons blad. We moeten waakzaam zijn en blijven bij waarheid. Door allerlei vertalingen komen gemakkelijk de dwalingen binnen de kerk.

B.

DE HEIDELBERGSE CATECHISMUS

8

De 14e Mei 1566 was een bijzondere dag in het leven van Frederik III. Die dag moest hij verschijnen op de rijksdag te Augsburg. Moedig als een jonge leeuw, krachtig in de Heere, ging hij er heen. Op de vergadering stond hij alleen. De roomse vorsten en de keizer hadden bisschoppen bij zich en de lutherse vorsten hadden hun theologen meegebracht. Toch was Frederik niet alleen. Hij heeft kennelijk de bijstand van de Heere ondervonden. De keizer stelde hem de eis, dat hij de catechismus en andere Calvinistische boeken zou afschaffen en zijn Calvinistische predikanten en schoolmeesters zou ontslaan. Na het horen van de keizerlijke eis trok de keurvorst zich terug om zich op een antwoord te bezinnen. Toen hij weer de vergaderzaal binnentrad, werd hij gevolgd door zijn zoon Johan Casimir, die hem als zijn geestelijke wapendrager de Bijbel nadroeg.

Tot de aanwezigen sprak hij het volgende: „Mijn godsdienst kan ik niet veranderen op bevel van de keizer, want ik erken in de zaken van de godsdienst maar één Heere, namelijk de Heere der heren en de Koning der koningen. Niet de keizer, maar alleen God heeft in deze zaken te gebieden. Wat mijn catechismus betreft, de plaatsen op de kant aangetekend bewijzen, dat hij van woord tot woord uit de Heilige Schrift en

niet uit menselijke geschriften genomen is. Daarom herhaal ik nu voor de ganse rijksvergadering hetgeen ik bij een andere gelegenheid, in tegenwoordigheid van uwe keizerlijke majesteit, in de volle vergadering der keurvorsten gezegd heb: zo er iemand mocht zijn van wat ouderdom, staat of rang, vriend of vijand, ja de allergeeringste keuken- of staljongen, die mij uit de Bijbel beter kan onderrichten, dat ik hem zeer dankbaar zal wezen en gaarne de Goddelijke waarheden zal erkennen.

Hierna nam hij de bijbel, die zijn zoon droeg, in zijn handen en zei:

Indien iemand van allen, die hier aanwezig zijn, die dit op zich wil nemen, ik ben bereid hem te horen; hier is de Bijbel.

Veel hoop, dat de vergadering op zijn voorstel zou ingaan, had hij niet. Vandaar dat hij zijn toespraak eindigde met: „Indien op deze mijn verdediging en voorgestelde allerbillijkste en christelijke voorwaarden, tegen mijn hoop, geen acht zal gegeven worden, zal dit mijn troost zijn, hetgeen mijn Heere en Zaligmaker Jezus Christus mij en alle gelovigen beloofd heeft, dat ons alles wat wij in deze wereld om de eer van Zijn Naam verloren hebben in het toekomstige leven honderdvoud vergolden zal worden”.

Zijn woorden hebben diepe indruk gemaakt op de aanwezigen. Volgens overlevering moet de keurvorst van Saksen tot Frederik gezegd hebben: „Frits, gij zijt vromer dan wij allemaal”. En de markgraaf van Baden moet gezegd hebben: „Wat vechten wij tegen deze goede vorst, die vromer is dan wij”. De protestantse vorsten weigerden ook uitvoering te geven aan het keizerlijk decreet, dat tegen de keurvorst en tegen de gereformeerde godsdienst was gericht.

Tot het einde van zijn leven bleef Frederik de waarheid Gods getrouw. Dit kon ook niet anders, want Gods genade woonde in zijn hart. Ontroerend zijn zijn getuigenissen, toen zijn levenseinde naderde. Tot zijn familie en vrienden sprak hij: Ik heb voor u en de kerk lang genoeg geleefd, maar nu wordt ik tot een beter leven geroepen. Ik heb voor de kerk zoveel gedaan, als ik kon, maar ik kon niet veel. God, Die alles vermag en voor Zijn knechten gezorgd heeft, heerst in de hemel. Hij zal u geen wezen laten en mijn tranen en gebed, dat ik in dit vertrek knielend gedaan heb tot God voor mijn opvolgers en voor de kerk zal Hij niet zonder vrucht laten.

Tot zijn hofprediker Olevianus zei hij: „De goede God roepe mij wanneer Hij wil. Ik heb een volkomen vrij geweten in de Heere Christus, Die ik van harte gediend heb en van Wie ik beleefd heb, dat in mijn kerken en scholen de lieden door mensen op Hem alleen gewezen worden”. Ook zeide hij: „Ik ben lang genoeg opgehouden geworden door het vrome gebed der christenen; het is tijd, dat ik mijn leven eindig en tot mijn Heiland in de ware rust worden over gebracht”. Nadat hij nog Psalm 31 en Johannes 17 had laten voorlezen en hard op gebeden had ontsliep hij. Zijn sterfdag was 26 oktober 1576. Deze maand dus 400 jaar geleden. Hij had de leeftijd bereikt van 61 jaar.

Een vrome vorst is hij geweest. Een vorst met een helder verstand en een vast geloof. Een vorst met ongeveinsde vroomheid. Een vorst, die tot zegen is geweest voor kerk en school.

We beëindigen zijn levensgeschiedenis met een brief, tijdens zijn leven geschreven aan een ambtsbroeder. De brief werd geschreven 10 Juni 1563.

„Wat nu het eeuwige en alzo het heil van mijn ziel betreft, ik dank mijn lieve God, Die mij heeft leren bidden en wel het heilige Onze Vader. Welnu, wanneer ik spreek: Vader, of onze Vader, Die in de hemelen zijt! dan geloof en weet ik zeker, dat ik Zijn kind ben. Omdat ik Zijn kind ben, zo ben ik ook een broeder van Gods Zoon, onze Heere en Heiland Jezus Christus en alzo Zijn medeërfgenaam van al die geestelijke goederen, die Hij voor al Zijn gelovigen door Zijn menswording, lijden, sterven, opstanding en hemelvaart in Zijn koninkrijk, dat geestelijk is met alles wat daartoe behoort verworven heeft. Deze kan mij geen duivel, hel, wereld, of enig mens ontnemen; ik ben er zo zeker van door het geloof, als had ik ze in mijn hand. Laat mij dit zijn tot een recht fundament, gelegd op de hoeksteen Jezus Christus, waarvan Paulus zegt, I Cor. 3: „Niemand kan een fundament leggen, dan hetgeen gelegd is, Jezus Christus”. Nu mag u laten aankomen duivel, dood, hel en wereld met hun aanhang; ofschoon zij de tanden laten zien, mij zuur aanzien, woeden, razen en

zij hebben niets aan mij zo min als aan mijn Heere en Hoofd Christus, Wiens arm lijdmaat ik ben. Ja, zij kunnen mij allen tezamen zonder de wil Mijns Vaders het kleinste haar niet krenken, zij mogen doen wat zij willen, al nemen zij mij het tijdelijk goed, waar ik toch niet veel om geef en het tijdelijk leven, voorzover hun dat door mijn lieve Vader mocht worden toegelaten. Zij helpen mij zo tegen hun wil en dank in het Vaderland, waarnaar ik, sedert ik van nieuws geboren ben, naar Joh. 3, verlang, daar dan ook mijn ziel zal rusten, tot op de dag, dat het lichaam weder opstaan zal en ziel en lichaam weder verenigd worden, om met al de uitverkorenen eeuwig te leven en te bezitten die goederen, waarvan ik even sprak. Dit is mijn geloof, troost en vreugde, waarbij ik met blijdschap het Te Deum kan zingen. Ontbreekt mij nu nog iets, zo vaar ik in het gebed voort en bidde God, de Vader om Zijn Heilige Geest en dat vanwege Zijn lieve Zoon, onze Heere Jezus Christus en ik ben in het geloof volkomen verzekerd en gewis, zoals mij mijn Heiland beloofd heeft, dat, wanneer ik de Vader in Zijn Naam en inzonderheid wanneer ik om de Heilige Geest bid, ik zal verhoord worden.

Zeg mij nu, of ik hierin verkeerd geloof en of ik dit geloof van één van mijner rāden of predikers heb geleerd, dan wel van mijn lieve Vader in de hemel en of ik niet een fundament heb, tegen hetwelk de poorten der hel niets vermogen”.

M. C. Tanis.

VOOR DE JEUGD

BESTE JONGELUI!

Gideon 76

„En de toren van Pnuël wierp hij af, en doodde de lieden der stad.”

Richt. 8:17.

De oudsten van Sukkoth waren er dus achter gekomen, dat men met Gideon niet spotten kon. Niet alleen dat zij met doornen en distelen gekastijd werden, was voor hen vernederend, maar ook dat dit ten aanschouwe gebeurde van al de inwoners van die plaats. Klappen krijgen we niet graag in het openbaar. Dat die oudsten het hier wel kregen, daar zit ook nog een prediking in. Want in de dag der dagen zal een ieder in het openbaar vergolden krijgen, wat zelfs in het verborgen geschied is.

Diegenen die niet tot de oudsten behoorden, die dus in dit geval van deze gerichtshandeling alleen maar toeschouwer waren, zullen zich echt niet verkneuterd hebben in de slagen die hun voorgangers ontvingen. Want zo kan het ook nog. Ik denk b.v. aan een voorval in een klas (Ik schrijf voor de jeugd). De meester is een een keer heel boos. Er zijn een paar raddraaiers die de zaak aan de gang gemaakt hebben. Zij worden er uitgepikt en krijgen behoorlijk straf. Dan kunnen er jongens en meisjes zijn, die zich daarin stiekum verheugen. Ze zitten achter hun handen te gieghen dat Jan en Piet eens een flinke draai om hun oren hebben gekregen. Dat ze hem ook zelf hebben verdiend, daar denken ze niet aan. Zij zijn de „onschuldigen”. En als ze thuis komen weten ze alles in geuren en kleuren te vertellen. Grote mensen noemen zo iets: leedvermaak. Dat mag je natuurlijk niet hebben. Maar hoe zijn kinderen? Ja, zoiets komt zelfs bij grote mensen ook nog voor. Zij weten het alleen een beetje beter te verbergen, dan de kinderen. Daarom is het bij grote mensen des te erger, wanneer zij leedvermaak hebben, dus er een behagen in scheppen, dat een ander „zijn trekken thuis krijgt”. Laat jong en oud hier niet al te vlug over heen lezen. Want arglistig is ons hart, meer dan enig ding. Ja, dodelijk! Wie zal het kennen! Ik de Heere, doorgrond het hart en proef de nieren.

Hij deed het de lieden van Sukkoth verstaan. Dat zijn gewone burgers van de stad. Die wisten meteen ook wat ze aan Gideon hadden. Ik denk dat zij wát blij geweest zijn dat zij nog gespaard zijn gebleven, dat zij niet met doornen en distelen afgerost werden. Want verdiend hadden zij het ook. Toen Gideon met zijn mannen doorgestuurd werd, heeft niemand het de oudsten kwalijk genomen. Zij stonden ten deze achter hun voorgangers. En dat nu de voorgangers gestraft werden en zij niet, kon hen alleen maar met ootmoedige dankbaarheid vervullen, als zij tenminste nog een geweten gehad hebben. Dat is natuurlijk ook nog een vraag. Want je hebt nu eenmaal gewetenloze mensen, die zich ner-

gens meer voor schamen. Die heb je nu, en die zijn er toen ook geweest. Ik hoop niet dat jullie er toe behoren. En dan zul je wel begrijpen, wat ik bedoel. Als een ander gestraft wordt, behoeft niemand zich te verheffen met de gedachte: Ik ben beter. We kunnen dan beter zeggen: Het is een wonder dat het mij nog voorbij gaat. Gelukkig diegenen, die iets van die verwondering kennen mogen.

Na Sukkoth is Pnuël aan de beurt. Dat was, zoals we eerder gezien hebben, ook zo'n grensplaatsje. Daar woonden ook mensen, die met één oog naar het volk Israël keken en met het andere ook naar de heidenen. Dus ook van die Kerk-en-wereld-mensen. Het leven van Jacob, die te Pniël (= Pnuël) zijn worstelingen heeft gehad, kenden zij niet en zijn worstelingen beoefenden zij niet. Je zou zeggen, dat na de afstraffing van Sukkoth, de inwoners van Pnuël Gideon wel tegemoet zouden zijn getreden, met belijdenis van schuld, namelijk dat zij zo vernietel waren geweest, om Gideon met zijn mannen geen brood te geven, toen hun daarom gevraagd werd. Zij hadden daarbij dan nog wel de ootmoedige bede mogen voegen, of hij hen toch alstublieft niet straffen wilde, daar zij dit toch wel verdiend hadden. Dit had hen gepast, en het zou ook verstandig geweest zijn, als zij dit hadden gedaan.

Doch van dit alles gebeurde niets. Zij hadden immers een toren? Dat was de trots van hun plaatsje. Het was een bolwerk, een hecht verdedigingswerk. Laat Gideon maar komen, wij zullen hem in onze toren wel opwachten en een warm onthaal bereiden. Wij zijn niet bang! Zo dachten zij.

Misschien vraagt deze of gene: Hoe komt u daar aan? Want dat staat toch allemaal niet in de bijbel.

Letterlijk niet. Maar tussen de regels door is het wel te lezen. Want Gideon had bedreigd, dat als hij zou wederkomen, dan zou hij hun toren omverwerpen, meer niet. Dat zou op zichzelf al een zware straf geweest zijn. Want hun toren was hun trots.

Doch nu staat er in onze tekst bij, dat hij de lieden der stad doodde. Daar is dit uit af te lezen, dat zij in die toren zich verschansten. En toen Gideon terugkwam om zijn woorden waar te maken, moest hij eerst die „bezettters” van de toren veroveren, alvorens die toren met de grond gelijk gemaakt kon worden. Nu is het goed te begrijpen, dat er staat, dat Gideon niet alleen de toren omverwierp, zoals hij bedreigd had, maar ook dat hij de lieden dier stad doodde.

Het komt dus hierop neer, dat zij voor Gideon niet wilden bukken en nu moesten zij hun verzet, waaruit hun vijandschap bleek, met hun leven boeten. Wat zal het voor die vijanden geweest zijn, om na hun sterven, hun ogen te moeten opslaan, zijnde in de pijn. Het heeft hen niet gebaat, dat zij te Pnuël woonden, dat vader Jacob daar zijn worstelingen heeft gekend, dat hij daar God gezien heeft van aangezicht tot aangezicht. Het heeft hen niet gebaat dat Jacob daar de naam „Israël” kreeg, wat „vorst Gods” betekent, omdat hij zich vorstelijk had gedragen, met God en met de mensen. Misschien vraagt iemand er zo tussendoor: Waar bestond nu eigenlijk dat vorstelijke gedrag van Jacob in? Wel heel eenvoudig hierin, dat hij het voor God en mensen te Pniël leerde verliezen.

En dat is nu juist datgene wat de inwoners van Pnuël niet wilden. En daarom moesten zij het nú verliezen. Doch nu was het voor eeuwig te laat.

Waarom wij deze dingen allemaal zo schrijven? Omdat hier de praktijk van het leven om de hoek komt gluren, zoals het nu nog meegemaakt wordt. Want het komt nu al eens voor, dat men zich beroept op z'n ouderlijk huis: Hier heeft mijn „bekeerde” grootvader gewoond. Hier heeft mijn vader gewoond, die „God vreesde”. Zij kenden een „Pniël” in hun leven. Dat is natuurlijk voor die grootvader en voor die vader van grote betekenis. Je kunt in dit verband ook „grootmoeder” en „moeder” invullen, dat begrijpen jullie wel. Het is een voorrecht als je stamt uit een Godvrezend voorgeslacht. Maar als je de vrede des Heeren persoonlijk niet beoefent, dan ben je door het huis van je familie en door de naam van je familie niet gevrijwaard tegen de straffen, die de meerdere Gideon met Zijn wederkomst zal toedienen.

Verstaan wij nu de les, die uit dit alles tot ons komt? Want links en rechts kunen we het waarnemen. Heere niet met zich laat spotten.

Gaan wij nu de Heere tegemoet, met belijdenis van schuld en met de bede of Hij ons genadig wil zijn? Of zijn wij net als die inwoners van Pnuël, mensen, die het op z'n best afwachten. We zullen wel zien. En als het dan zo ver is, dan kruipen we in onze torens. Daar voelen we ons veilig, daar kan ons geen kwaad overkomen. De een zit in de toren van zijn doop. Ik ben toch gedoopt, heet het dan, ik zou niet weten waar ik bang voor moest zijn. De ander zit in de toren van z'n belijdenis: Ik heb toch belijdenis gedaan, zegt men dan, en dan ben je toch een christen? Ik heb geen zorg. Een derde verschanst zich achter zijn goede werken. Ik doe mijn best, ik geef ieder het zijne, ik ga trouw naar de kerk enz. enz., ik zou niet weten, waar ik voor vrezen moest. Ieder heeft zo wel wat, waarachter hij zich veilig waant.

Ik hoop niet dat jullie dergelijke redeneringen er op nu houden. Want het verraadt vijandschap tegen vrije genade. Men wil zich niet gewonnen geven. Men vecht door, om zichzelf te handhaven. Totdat de Heere komt en dan zal men het toch moeten verliezen. Dan vallen al onze torens als kaartenhuizen in elkaar, en dan zullen we de eeuwige dood moeten sterven.

Als jullie gevoelen dat dit de waarheid is, ga dan uit de Heere tegemoet, terwijl Hij nog onderweg is. En belijdt Hem je zonden, je wederspanning en strafwaardigheid. Vergeet vooral dat laatste niet. En bidt Hem nog om genade. Wie zo de Heere tegemoet treedt, die ervaart, dat hij niet alleen rechtvaardig is, maar dat Hij ook barmhartig en zeer genadig is en groot van goedertierenheid. En dat terwille van het Borgwerk van Christus. Hij stierf, opdat „een wederhorig kroost, altijd bij Hem zou kunnen wonen”. Is dat geen wonder? Dat jullie je maar veel over dit wonder zullen mogen verwonderen!

Jullie aller vriend,

Ds. H. C. v. d. Ent.

BOEKBESPREKINGEN

GELOOFSVERTROUWEN - door Ds. M. Baan B.V. Uitgeverij „De Banier” - Utrecht.

Ds. Baan spreekt nog nadat hij gestorven is. Hij nam indertijd een eigen plaats in ons kerkelijke leven en ook daar buiten in. Hij heeft bijna van het begin af tot zijn dood toe deel uitgemaakt van de commissie van redactie van „Bewaar het Pand”. Na zijn overlijden verscheen er eerst al een boek met preken, die Ds. Baan heeft gehouden. In het werk dat nu verschenen is vinden we een verzameling van meditaties, die vermoedelijk in de loop der tijden in verschillende bladen opgenomen zijn.

Deze meditaties zijn van allerlei aard. De eerste 25 hebben een tekst uit Gods Woord tot grondslag. Het boek begint met een meditatie over de Verticale lijn; Och, dat Gij de hemelen scheurdet, Jes. 64:1. Dan volgen er 37 meditaties, ontleend aan beelden uit de Pelgrimsreis van Bunyan. De Christenreize is bekend. Toch heeft Ds. Baan er indertijd goed aan gedaan om deze meditaties te schrijven en de samenstellers om ze in dit boek op te nemen. Ze spreken voor zichzelf. Dan komen er 6 meditaties, die ontleend zijn aan het dagboek van C. H. Spurgeon. Deze meditaties spreken duidelijk van het leven van deze prins der predikers. Tenslotte komen er weer 25 meditaties, die een Schriftwoord tot uitgangspunt hebben. De laatste heeft als opschrift: De troostboodschap van een laatste woord, en handelt over het woord „onverhindert” uit Handel, 28:31.

We hebben al verschillende gunstige recensies gelezen. We willen ons daarbij aansluiten. Het kan niet anders dan dat velen van hen, die Ds. Baan gekend hebben in al zijn arbeid, ook voor ons blad, gaarne in het bezit van dit boek willen zijn. We verwachten dan ook dat nog velen het zullen aanschaffen en lezen. De Heere moge dat zegenen. Dan spreekt de schrijver inderdaad nog na zijn dood. Het boek telt ruim 170 blz. en is keurig uitgegeven. De prijs is f 22,50

B.

REFORMATIE STEMMEN, nr. 9.

Uitgave van de vereniging „Gisbertus Voetius”, 's Gravenpolder Zld.

Onder nr. 150 (moet zijn nr. 7) was deze bundel al eerder verschenen, maar toen was het lettertype veel te klein. De bundel is nu van een groter formaat. Het werk is nu goed leesbaar. Het bevat het eerste gedeelte van de grote bijbelverklaring van de engelse godgeleerden Patrik, Polus en Wels. Het ligt in de bedoeling regelmatig een vervolg te laten verschijnen. Het is een belangrijk werk, waarvan we kunnen hopen, dat het voltooid wordt. De verklaring biedt veel stof voor bijbelonderzoekers. Elke aflevering kost f 4,—, bij 2-9 ex. f 3,50 en bij 10 of meer ex. f 3,—.

B.

GETROUW TOT IN DE DOOD - door G. P. Vins — Uitgave van de Internationale Raad van Christelijke Kerken, De Bilt

Dit boek verscheen in ons land als een vertaling uit het Russisch door Walter Buidgen. Het handelt over

de vervolging van de kant van het Sowjet-regiem en laat ons iets zien van de nood die er in dit opzicht in Rusland heerst. Het boek bestaat uit drie delen:

Deel I: Hoe een kerk ondergronds ging, door Sergiu Grossu, verdeeld in 6 hoofdstukken, o.a. over de geschiedenis van de Russische Baptisten en over Georgi Petrovitsj Vins, een vervolgde man Gods;

Deel II: Familie Kroniek, door G. P. Vins, waarin hij in drie hoofdstukken schrijft over zijn vader en over zijn moeder en over anderen, die met vervolging en gevangenschap om het geloof in aanraking gekomen zijn;

Deel III: Getrouwheid, door G. P. Vins, waarbij het in hoofdzaak gaat over bepaalde personen, over hun doen en lijden enz.

Het is ontstellend, wat we hier lezen. Laten velen van dit boek kennis nemen. Dan moeten de ogen wel open gaan. Het boek laat ons zien, hoe het nu in Rusland is en hoe het in andere delen van de wereld zal worden, wanneer het communisme daar gaat zegevieren. Het wordt hoog tijd, dat men wakker wordt en de grote gevaren gaat zien, die hier dreigen.

We hebben met belangstelling dit boek gelezen. We kunnen hier en daar een vraagteken plaatsen en kritiek oefenen, maar dat willen we niet doen. Laten de lezers van dit boek bedenken, dat we hier niet in aanraking komen met Gereformeerde belijders, maar met Baptisten, die getrouw willen zijn tot in de dood.

Het is een werk van 276 blz. Het kost f 8,25. Dat is wel bijzonder laag. Is er op blz. 262 een regel uitgevallen?

ORANJEKALENDER 1977

Met instemming van de Koninklijke familie geeft „Pro Juventute” thans zijn 30e kalender uit. De kalender verschijnt ten bate van het werk voor jeugd en gezin. Onder het motto: Help een kind aan een kans. Verdere bijzonderheden Oranjekalender 1977: Exclusief, want verscheidene foto's zijn „uit particulier bezit” en dus nog niet eerder gepubliceerd. Naast de Nederlandse is er ook een op buitenlandse relaties afgestemde Oranjekalender. Verkrijgbaar bij alle Verenigingen „Pro Juventute”-Stichtingen voor „Jeugd en Gezin” en het landelijk besteladres a f 5,95 (verzendkosten f 2,— extra). Postgiro 517400 - Kalender-aktie Pro Juventute - Postbus 7101 - Amsterdam.

B.

Hebt U interesse voor de

**Geref. Kerkgeschiedenis van de Reformatie;
de Nadere Reformatie en van de Afscheiding?**

Dan moet U zich zeker abonneren op het **GEREF. KERKHISTORISCH TIJDSCHRIFT!**

Voor slechts f 10,- per jaar (jaar loopt telkens vanaf 1 juli). Giro 2.91.75.18 t.n.v. Administratie Geref. Kerkh. Tijdschrift te Rotterdam.

„REPOS AILLEURS” DRIEBERGEN

U zoekt wat rust?
U wilt bijkomen na ziekte?
U bent de eenzaamheid moe?

Kom dan eens enige weken naar Driebergen. Eigen, kerkelijke sfeer - Prima maaltijden - Geen t.v.- Vlak bij de bossen Buntlaan 54 Telefoon 03438 - 2466

**HOTEL
DREYEROORD -
OOSTERBEEK**
Telefoon 085-333169

Het hotel waar mevrouw zich „uit” - en mijnheer zich „thuis” voelt.

„Ik ben zeer tevreden met Uw kruiden!”

A. d. B. te R.

Tegen praktisch iedere kwaal leveren wij

**GENEES-
KRACHTIGE
KRUIDEN**

Maandkuur f 10,95 (verzendk. inbegrepen)

**Drogisterij
SIKKING**

Barrevoetstraat 5
Haarlem
Tel. 023 - 31 28 82
B.g.g. 32 46 06

Voor bijbels, boeken en muziek

Is **LINDENBERG** uniek!
Grote voorraad
Snelle levering

ook van de allernieuwste uitgaven

**LINDENBERG'S
BOEKHANDEL**

Slaak 4-8 (postbus 4209)
ROTTERDAM 16
(Uw bestelling ongefrankeerd: antwoordnummer 77).

Voor een **SERIEUZE
BIJVERDIENSTE**

contact opnemen met M. van Ooijen, Telefoon 078 - 21153

Het adres voor al uw

GOEDE BOEKEN

lees- en prentenboeken, bijbels (uitsluitend statenvertaling) en psalmboekjes is

G. KOOL

Stationssingel 50
Veenendaal
Telefoon 08385 13978
Postbus 177

De Kerkeraad van de Christelijke Gereformeerde Kerk te Vianen geeft U kennis dat het de Heere behaagde uit ons midden weg te nemen in de hope des eeuwigen levens onze zeer gewaardeerde en geliefde ambtsbroeder

A. KROUWEL

op de leeftijd van 71 jaar.

Sterke de Heere ons in dit grote verlies. Openbaring 21:4: „En God zal alle tranen van hunne ogen afwissen”.

Namens de Kerkeraad:
Voorzitter, A. Treure
Waarnemend scriba,
J. Ruitenbeek

Gouden Harpen

- Brengt U een nieuwe abonnee aan of geeft U zich op als abonnee op onze meditatieserie „KORENAREN UIT DE VOLLE OOGST”, dan ontvangt U geheel gratis de prachtige langspeelplaat **GH 67** (Samenzang uit Dordrecht van niet-ritmisch gezongen psalmen o.l.v. Jan H. Vink, m.m.v. Henk C. Segers, orgel) of een **GOUDEN HARPEN-platenbon** ter waarde van f 5,—.
- Bij aankoop van tien of meer platen uit onze collectie ontvangt U **DRIE PLATENBONNEN** ter waarde van f 5,—.
- GH 03** Hans van der Gouwe speelt bekende orgelwerken in de Grote- of Laurenskerk te Alkmaar. **GH 57** „Prijs mijn ziel de Hemelkoning”. Massale koorzang van de koren „Jubilate” en Jong Jubilate” uit Ede. Deze twee platen samen van f 34,80 voor de speciale prijs van f 29,90.
- GH 66** Leen Schippers bespeelt het Bätz-orgel van de Hervormde Kerk in Wateringen. **GH 70** „Eens zal op de grote morgen”. Massale koorzang van „Soli Deo Gloria”, „De Lofstem” en „Oefening Kweekt Kunst”. Deze twee platen samen van f 35,80 voor de speciale prijs van 29,90.
- GH 60** „Ach blijf met Uw genade”. Chr. Geref. Gem. Koor „Sonore” uit Dordrecht zingt. **GH 62** Frans van Tilburg improviseert over bekende psalmen en gezangen, (orgel). Deze twee platen samen van f 34,80 voor de speciale prijs van f 29,90.
- Bij aankoop van drie of meer platen uit ons repertoire gewijde muziek ontvangt U GRATIS een handig **PLATENDOEKJE**, waarmee U Uw platen van vuil en stof kunt ontdoen en ze tegelijk anti-statisch maakt.
- Bij aankoop van drie of meer platen uit onze meditatieserie „Korenaren uit de volle oogst” ontvangt U een **PLATENBON** ter waarde van f 5,—.

De desbetreffende platenbonnen kunt U uitsluitend bij ons inwisselen.

Hierlangs afknippen

Naam: _____
Adres: _____
Woonplaats: _____

Zend mij (aankruisen hetgeen verlangd wordt):

- ☐ Aanbieding 3 GH 03 + GH 57 voor f 29,90
☐ Aanbieding 4 GH 66 + GH 70 voor f 29,90
☐ Aanbieding 5 GH 60 + GH 62 voor f 29,90
☐ Zend mij een folder van uw platencollectie.
☐ Noteert U mij als abonnee en stuurt u mij geheel gratis de plaat GH 67/een platenbon ter waarde van f 5,— (doorhalen hetgeen niet verlangd wordt).

DEZE BON UITKNIPPEN EN ZENDEN AAN ONDERSTAAND ADRES:

Gouden Harpen
grammofoonplatenmaatschappij
postbus 135, Lisse
telefoon (02521) 14543 b.g.g.14215

Voor al Uw

- ★ **BOEKEN**
- ★ **BIJBELS en**
- ★ **PSALMBOEKEN**

Beleefd aanbevelend

BOEKHANDEL

VAN LEEUWEN

POSTBUS 39, URK - TELEFOON 05277 - 1783
B.G.G. 05250 - 1531

